

NAVODILA ZA POUK NA DALJAVO pri SLOVENŠČINI – 8. razred

10. teden

(25. 5.–29. 5.)

Draga osmošolka, dragi osmošolec,

na naslednji straneh te čakajo navodila za prihodnje dni.

Če imaš kakršno koli vprašanje ali težavo pri obravnavi snovi ali reševanju vaj za slovenščino, mi lahko pišeš na el. naslov:

katjekar@gmail.com (8. b)

tadejasola@gmail.com (8. a).

Vse dobro in ostani zdrav/a!

Tvoja učiteljica slovenščine

Ponedeljek, 25. 5. 2020

Zdaj smo kar nekaj časa spoznavali in utrjevali jezik, natančneje skladnjo (enostavno in složeno poved), tako da je čas, da se malo preusmerimo v književnost.

V tem tednu boš prebral/a pesem **KRONANJE V ZAGREBU**, spoznal/a ozadje te pesmi, se seznanil/a z vsebino in spoznal/a pesnika **ANTONA AŠKERCA**.

Najprej preberi zgodovinsko ozadje te pesmi:

*Matija Gubec je bil vodja hrvaško-slovenskega upora leta 1573. Vojaška strategija upornikov je bila slaba, napadali so vsak grad posebej, zato so jih fevdalci kmalu porazili. Z jedrom upornikov (okrog 10 000 kmetov) se je Gubec pri Stubiških toplicah spoprijel s fevdalno vojsko. 9. februarja se je boj zaključil. Vojska je porazila kmete, ujela Gubca in ga odvedla v Zagreb. Tam so ga mučili, ga 15. februarja okronali z železno krono, ga vodili po ulicah in pri tem ščipali z razbeljenimi kleščami, nato pa kot razbojnika razčetrili.

Čeprav je bil Gubec poražen, je postal slovensko-hrvaški ljudski junak, ki se ga spominjamo tudi v literarnih delih. Pesnik Anton Aškerc je v spomin nanj napisal balado Kronanje v Zagrebu.

PREBERI PESEM – najdeš jo v berilu ali pa enostavno slediš spodnji povezavi

[sl.wikisource.org › wiki › Kronanje v Zagrebu](https://sl.wikisource.org/wiki/Kronanje_v_Zagrebu)

PO BRANJU - razmisli

Pesem ima mnogo arhaizmov (starinskih besed). Za nekatere imaš podano razlago. Če so ti še druge neznane, poglej v SSKJ. (fran.si)

hram – cerkev; žezlo – kraljeva palica; škrlat – kraljeve barve (rumena, rdeča); ječati – stokati; vojuj – poveljaj; veliki petek – umre Kristus na križu; oriti(ori) – odmevati, razlagati; seljak – kmet; smeli – stoječ naravnost; hajduk – borec proti Turkom (nekoč); kokot – petelin; žolt – rumen; tron – prestol; račiti – izvoliti; dičiti – krasiti; vzkresniti – vstati

Stara pravda – kaj je že to? Poišči odgovor na spletu.

Sedaj, ko si razvozlal/a, kaj pomenijo te čudne besede, lahko še enkrat počasi prebereš pesem in si jo tudi prevajaš v sodobno slovenščino.

Sreda, 27. 5. 2020

ODGOVORI NA SPODNJA VPRAŠANJA. Ponovno si preberi pesem, lahko tudi večkrat. Če imaš možnost, si natisni vprašanja. Če te možnosti nimaš, odgovarjaj v zvezek z dolgimi stavki.

V zvezek napiši naslov in odgovori na vprašanja.

Anton Aškerc: Kronanje v Zagrebu (1573)

1. Kakšne občutke vzbudi pesem v bralcu?
2. Kraj in čas dogajanja sta natančno določena. Izpiši ju in povej, ali to pripomore k realističnemu (resničnemu) slogu pisanja ali ga zavira?
3. Za kateri zgodovinski dogodek gre? Za kaj so se bojevali kmetje v kmečkem uporu?
4. Katero znano geslo so uporabljali kmečki uporniki?
5. Poimenuj razpoznavni znak kmečkih uporov.
6. Kdo je osrednja književna oseba v pesmi?
7. Puntarskemu kralju so se približali trije možje. Nagovorili so ga in mu vzklikali. Kaj so vzklikali?
8. S kakšnim glasom je na koncu spregovoril Matija Gubec?
9. Kaj lahko razbereš iz zadnjih dveh kitic?
10. Ali naslov poimenuje temo pesmi?
11. Utemelji, ali gre za pripovedno ali izpovedno pesem?
12. Opazuj zunanjo obliko pesmi. Koliko kitic in koliko verzov ima?
13. Katero obliko zapisa je avtor v glavnem uporabil v pesmi?
14. Podrobno si oglej uporabo ločil. Kaj ugotoviš?

ZAPIS v zvezek

Pesem je pripovedna in je po obliki balada. Za pripovedno ali EPSKO pesem je značilno, da jo z lahkoto obnovimo, saj temelji na zgodbi oziroma na zaporedju dogodkov, o katerih avtor pripoveduje.

Zdaj pa na časovni premici, ki jo boš narisal/a v zvezek, prikaži, kako si kronološko sledijo dogodki v pesmi. Prvi dogodek je zapisan – *zvonjenje zvonov*.

_____ *

---

zvonjenje zvonov

Četrtek, 28. 5. 2020

V zvezek prepisi vso snov četrtkove ure.

PESNIŠKA SREDSTVA

Pesniku je uspela zvočnost v pesmi. Kaj glasovno oponaša v 1. in 6. kitici? Izpiši, s katerim glasom nam je poskušal narisati zvočno podobo. _____

Ponavljjanje glasov oziroma glasovnih skupin imenujemo PODOBNOGLASJE ali ONOMATOPOIJA. Z njimi poskuša avtor oponašati, posnemati naravne glasove ali druge zvoke v okolju, da bi dosegel živo slušno predstavo. (*Spomnite se na Prešernovega Povodnega moža. O podobnoglasju smo govorili že tam.*)

Pesem ima mnoga **pesniška sredstva**.

<u>Le vkup, le vkup</u> , gospod, tlačan!	ponavljanje
<u>Zvonovi</u> zagrebški <u>pojo</u> ,	poosebitev
In Gubcu, glej, možje <u>trije</u>	ljudsko število
Nad ognjem <u>žolt je ko zlato</u>	primera
O, srečen, slaven kralj si ti!	nagovor, stopnjevanje, posmeh

Prepiši vprašanja in pisno odgovori v zvezek.

V čem je kronanje, o katerem piše Aškerc, drugačno od tistih kronanj, ki si jih po navadi predstavljamo?

V 10. kitici beremo: *Pred stolom Gubec, kmet stoji ... O, srečen, slaven kralj si ti!* Kaj ti misliš o Gubčevi sreči?

Katere predmete so trije možje prinesli Gubcu? Zakaj ravno te? Kaj s tem sporočajo množici gledalcev? Odgovori v največ dveh povedih.

V čem je razlika med smehom in posmehom?

Petek, 29. 5. 2020

Danes si boš najprej ogledal film o pesnikovem življenju, in sicer na spodnji povezavi.

http://www.s-sers.mb.edus.si/gradiva/w3/slo8/016_askerc/askerc_nove_naloge_2.html

Ko si film ogledaš, sestaviš zapis o življenju in delu pesnika. V zvezek napišeš naslov

ŽIVLJENJE IN DELO PESNIKA PESNIKA ANTONA AŠKERCA

Podatki o kraju in letu rojstva in smrti

Poklic

Upokojitev

Naslov pesniške zbirke, v kateri je izšla pesem Kronanje v Zagrebu.

Psevdonim

Po čem je izstopal od drugih slovenskih umetnikov tega časa?

S čim se je ukvarjal po prisilni upokojitvi?

Pomagaš si lahko tudi s spodnjo povezavo.

http://www.s-sers.mb.edus.si/gradiva/w3/slo/043_mejnik/07_avtor.html

Tako, pa si zaključil/a za ta teden. Lep vikend ☺!

Tisti, ki še niste prebrali vseh knjig za BZ, vam v nadaljevanju še enkrat podajam navodila glede le-te. Ko prebereš, narediš zapis in mi ga pošlješ.

BRALNA ZNAČKA

1. Ime in priimek avtorja.
2. Naslov knjige.
3. Leto izdaje.
4. Napiši strnjeno obnovo knjige (čisto na kratko).
5. Kateri dogodek v knjigi ti je bil najbolj všeč? Utemelji.
6. Katera knjiž. oseba v knjigi ti je bila najbolj všeč? Utemelji.

